

Umaga. S obljetnicama se nastavilo i kroz nogometnu sezonu 2005./2006., kada je obilježena osamdeseta godišnjica nogometa na Bujštini.

Nakon „Zahvala“ (351-352) na suradnji ustanovama i osobama koje su svojim sjećanjima i slikovnim materijalom pridonijele izradi i opremanju monografije, slijedi kratka biografija autora (353) te popis korištene literature (354).

Knjiga *Nogomet na Bujštini / Il calcio nel Buiese* vrijedan je prinos istraživanju lokalne sportske povijesti Bujštine, ali i povijesti nogometa u Istri. Mnoštvom dosad neobjavljenoga materijala autor daje novi uvid u takvu problematiku. Kroz svoja promišljanja, ali i iskustva, iznosi odjeke nogometnih događanja na Bujštini od prvih neorganiziranih utakmica do igre u organiziranim ligama. Treba istaknuti da je pravo bogatstvo ove knjige popratni materijal koji dolazi uz tekstualni dio – fotografije, tablice s rezultatima te isječci iz novina.

Igor Jovanović

Marija Petener-Lorenzin, *Bibliografija zbornika radova znanstvenog skupa „Susreti na dragom kamenu“ (1969. – 2001.)*, Pula: Amforapress / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, 2015., 205 str.

Kao vrijedan informacijski izvor, publikacija *Bibliografija zbornika radova znanstvenog skupa „Susreti na dragom kamenu“ (1969. – 2001.)* Marije Petener-Lorenzin svojim objašnjenjima i detaljnim podacima namijenjena je ne samo znanstvenicima nego i hobistima, prikazujući autore i djela niza skupova *Susreti na dragom kamenu*, održanih u počast Miji Mirkoviću od 1968. do 2001. godine. Oslanjajući se na interdisciplinarnu, znanstvenu i književnu dosege Mije Mirkovića, ovu se publikaciju može smatrati općom regionalnom bibliografijom članaka.

U „Predgovoru“ (5-7) akademik Vladimir Stipetić osvrće se na djelatnost Mije Mirkovića, njegovu kritičnost i borbu za provođenje ekonomskih načela, traženje povezanosti između znanosti i realnoga života kako u razdoblju prije, tako i nakon Drugoga svjetskog rata. Osim naglašavanja truda znanstvenika za oživotvorenjem načela Mije Mirkovića, predstavlja nje sadržaja skupova u knjizi vrijedna je afirmacija njegovih djela.

„Uvod“ (11-13) započinje slikovitim sjećanjima autorice, odnosno njezina djetinjstva, općega siromaštva pedesetih godina, prvih susreta s Mijom Mirkovićem te njezina kasnijega rada posvećena njegovu liku i djelu – sudjelovanje u preuzimanju i popisivanju njegove privatne knjižnice u Zagrebu, otvaranje memorijalne sobe sa stalnim postavom, kao i stalne izložbe u njezinoj rodnoj kući u Raklju. Prema riječima autorice, *Bibliografija* je „posljednji čin“ njezina sveukupnoga rada vezanoga za Miju Mirkovića, a kao rezultat zahvalnosti prema čovjeku koji je volio svoj kraj i ljude. Osvrćući se na sadržaj bibliografije, ističe primjenu autorskoga, abecednoga rasporeda građe te izradu četiriju kazala: autorskoga, naslovnoga, predmetnoga i stručnoga. Uz objašnjenje izrade kataloške obrade te stručne klasifikacije, istaknuta je analitička obrada 641 članka zbornika. Završavajući uvodne riječi, autorica izražava zahvalu svim inicijatorima, pulskim kulturnim djelatnicima, kao i sudionicima *Susreta na dragom kamenu* te svim urednicima i ostalim odgovornim osobama za realizaciju istoimenih zbornika.

U poglavlju „Osnovne značajke zbornika ‘Susreti na dragom kamenu’“ (15-30) ističu se velike promjene koje su se zbile u knjižničarstvu kako zbog novih tehnologija, tako i zbog novoga načina pristupa i rabljenja sadržaja, opravdavajući time promjene nastale u obradi zbornika kao i drugih publikacija od 1969. do danas. Od 1969. do 2001. zabilježen je diskontinuitet izlaženja, kao i promjene naslova. Ukupno su tiskane 22 knjige sa 641 člankom na 8527 stranica. Bibliografska analiza obuhvatila je sve članke s detaljnom stručnom i predmetnom klasifikacijom, analizom svih autora i koautora, kao i naslova članaka. U nastavku poglavlja donosi se popis znanstvenih skupova s brojem, godinom i mjestom održavanja skupa, datumima njihova održavanja te godinama tiskanja zbornika. Uz naslove zbornika (naslov na naslovnoj stranici, omotni naslov, hrpteni naslov) te tematske blokove zbornika, navedeni su i podaci o odgovornosti u zbornicima s imenima uredničkih odbora, likovnih i tehničkih urednika, lektora te prevodilaca. Poglavlje završava popisom izdavača i tiskara zbornika, materijalnim opisom te izgledom zbornika, kronološki po knjigama, nakon čega slijedi stručna klasifikacija zbornika i članaka te zaključak.

Kvantitativno najobimnije poglavlje „Bibliografija članaka“ (31-99) donosi detaljan popis i opis 641 članka s imenom autora – ako se radi o više članaka istoga autora, članci su navedeni kronološki – naslovom članka, brojem stranica, godinom izdanja te UDK brojem.

Iz cjelokupnoga korpusa značajno je izdvojiti autore čija su djela dio naše bogate historiografije ili se svojim sadržajem dotiču istarske povijesti. U prvom broju Zbornika (1969.) važno je istaknuti članke Olega Mandića „Mijo Mirković – historičar i sociolog“ (30-44) i Jure Medarića „Mijo Mirković kao ekonomski historičar“ (46-78), dok se u trećoj knjizi, tiskanoj 1971., ističe pet članaka vezanih za tematski blok „Značenje Matije Vlačića u kulturnoj revoluciji Europe i njegova aktualnost danas“: „Značaj Flacijsove Povijesti kršćanstva: Magdeburške centurije“ Šandora Balle (44-53), „Mirkovićev Flacijus Vlačić“ Josipa Bratulića (18-26), „Sukob flacionista i filipista i njihovo značenje za protestantizam“ Vlade Ladislava Deutscha (38-43), „Vlačić kao osnivač hermeneutike“ Vladimira Filipovića (9-17) te „Pitanje slobodne volje u kršćanstvu i Matija Vlačić“ Krune Krstića (28-36). U četvrtom broju Zbornika (1972.) može se izdvojiti pet radova vezanih za tematski blok „Neki problemi etničke i narodnosne strukture Istre“: „Doseljenje Slavena (Hrvata) u Istru“ Stjepana Antoljaka (178-190), „Prinos proučavanju etničke strukture i kolonizacije mletačke Istre u XVI. i XVII. stoljeću“ Miroslava Bertoše (192-206), „O nekim općim i posebnim problemima etničkog sastava Istre u prošlosti“ Vjekoslava Bratulića (166-177) te dva rada Petra Strčića, „O nekim nacionalnim problemima u Istri i na Kvarnerskim otocima u drugoj polovini XIX. i početkom XX. stoljeća“ (208-217) i „Mijo Mirković i počeci hrvatskog političkom pokreta u Istri i na kvarnerskim otocima“ (58-68), pri čemu je drugi Strčićev članak dio tematskoga bloka „Znanstveno i književno stvaralaštvo Mije Mirkovića“. U petom broju zbornika (1973.) zanimljivo je spomenuti rad Nenada Ožanića „Dosadašnji razvitak Pule kao turističkog središta“ (48-65) u sklopu tematskoga bloka „Turizam u Istri“, dok u sljedećem broju (1979.) treba spomenuti rad Vinka Jurcana „Kulturno-politički aspekti narodnog preporoda u Istri i Dalmaciji i njegovi izvori u kulturnoj tradiciji Istre i Dalmacije“ (299-310) unutar tematskoga bloka „Razvojne mogućnosti Istre“. Jedanaesti broj donosi zanimljiv članak Olivera Fija „Povijest jadranskog pomorstva u djelima akademika Mije Mirkovića“ (65-75) unutar tematskoga bloka „Mijo Mirković – Mate Balota i njegovo djelo“, dok u sljedećem broju Zbornika, tiskanom godinu dana poslije, treba izdvojiti članak Marina Budicina „Rovinjske manufakture druge polovice XIX. stoljeća“ (369-377) u sklopu tematskoga bloka „Mala privreda s posebnim osvrtom na Istru“.

Trinaesti broj Zbornika tematskim blokovima „Matija Vlačić Ilirik i njegovo doba“ te „Labin i Istra danas“ donosi velik broj članaka značajnih za poznavanje povijesti Labina i Matije Vlačića Ilirika. U prvom tematskom bloku mogu se izdvojiti sljedeći radovi: „Reformacija u hrvatskim zemljama“ Josipa Adamčeka (61-77), „Novopronađeni hrvatski protestantski tekstovi“ Zvonimira Bartolića (79-85), „Glagoljaštvo i protestantizam“ Nikole Crnkovića (97-106), „Flacijevci u slovenskoj reformaciji“ Vlade Ladislava Deutscha (88-96) (88-96), „Labinske komune u opremanju mletačkih galija u XVI. stoljeću“ Jakova Jelinčića (141-147), „Nepoznati izvori za povijest protestantske reformacije u Labinštini u XVI. stoljeću: Luteranski procesi“ Antonija Miculiana (109-120), „Arhivska građa o Labinu u XVI. stoljeću u Historijskom arhivu u Pazinu“ Darinka Munića (121-129), „Ocena merkantilističkih shvatanja Matije Vlačića u delu Mije Mirkovića“ Lazara Pejića (49-58), „Matija Vlačić Ilirik – Mirkovićevo životno djelo“ Anđelka Runjića (33-48) i „Jedan oblik društvenog života u Labinu koncem XVI. stoljeća: crkveno-vjerske prilike u Labinu neposredno iza Tridentinskog koncila“ Vjekoslava Štokovića (131-139). U tematskom bloku „Labin i Istra danas“ važno je istaknuti rad „Istarski ugljenokopi Raša od 1945. do 2000. godine“ Izidora Fabete (229-237), „Razvoj privrede Općine Labin od 1945. – 1985. godine“ Ratka Licula (151-173) te „Pregled razvoja labinskih rudnika do 1900. godine“ Tullija Vorana (219-228). U četrnaestom broju (1986.) pozornost plijeni referat Mije Mirkovića „O smislu i sadržaju narodnog preporoda u Istri“ (1-9), podnesen u Puli 1962. u povodu obilježavanja stote godišnjice istarskoga narodnog preporoda, kao i rad Huberta Markusa Stadlera „Crkveno uređenje i istinska crkva: Vlačićev otpor interimu 1548. godine“ (641-649). Petnaesti broj Zbornika (1987.) donosi pretpisak članka Mije Mirkovića „Bijeda u Istri“ (*Hrvatski list*, Pula, 12. 12. 1917.), u ovom kontekstu kao primarni povijesni izvor, te rad Andre Mohorovičića „Razvoj naselja i gradova na tlu Istre“ (219-228). U šesnaestom broju (1988.) potrebno je istaknuti rad Mirjane Strčić „Mijo Mirković prema hrvatskom narodnom preporodu u Istri“ (351-363), a u dvadesetom (1996.) Pavla Ravlića „Presudan doprinos Mije Mirkovića sjedinjenju Istre s Hrvatskom“ (3-13).

Autorsko kazalo (103-113) donosi abecednim redom popis svih autora s naznačenim stranicama pojavljivanja njihova imena. U „Naslovnom kazalu“ (117-139) nalazi se popis općih i vlastitih pojmova, jednako kao i u „Predmetnom“ (143-179) i „Stručnom kazalu“ (181-199). Publikacija završava krat-

kom biografijom Mije Mirkovića (201) te pogovorom urednika (203-205). *Bibliografija zbornika radova znanstvenog skupa „Susreti na dragom kamenu“ (1969. – 2001.)* publikacija je koja osim pregleda autora i djela koji su pisali za taj skup, govori i o djelatnosti i liku Mije Mirkovića. U njezinu se popisu može pronaći nemali broj tekstova povijesne tematike, zbog čega je publikacija značajno pomagalo brojnim ljubiteljima istarske povijesti, kako povjesničarima, tako i hobistima.

Jasenko Zekić

Začetki spomeniške službe v Istri / Gli inizi della tutela dei beni culturali in Istria / Počeci konzervatorske službe u Istri, prispjevki s Študijskega dneva / relazioni della Giornata di studio, Koper – Capodistria, 10-6-2011, Histria Colloquium IV, uredila / a cura di Deborah Rogoznica, Koper Capodistria: Histria Editiones, 2015., 376 str.

Povijest konzervacije u Istri kompleksna je i seže daleko u prošlost, no organizirana zaštita kulturne baštine započinje u 19. stoljeću kada se, kako na državnoj tako i na lokalnoj razini, osnivaju službe za njezino očuvanje. Djelovanje i razvoj takvih službi polako su doveli do današnjih konzervatorskih odjela, koji nastavljaju ulogu očuvanja i valorizacije kulturne baštine kako bi ona prenosila svjedočanstva o (istarskoj) povijesti i budućim generacijama.

Počeci konzervatorske službe u Istri, u uredništvu Deborah Rogoznica, skup je izlaganja iznesenih tijekom studijskoga dana održanoga 10. lipnja 2011. u Koprnu, koji se bavio tematikom konzervacije spomeničke baštine na teritoriju Istre kroz povijesne izvore i konkretne primjere. Radovi su objavljeni na jeziku predavača (hrvatski, slovenski, talijanski), uza sažetak na slovenskom i talijanskom jeziku. Publikacija je uredno strukturirana tako da kreće od povijesnih prikaza zakonskoga uređivanja pitanja zaštite kulturne baštine u vrijeme zasnivanja prvih konzervatorskih službi. Slijede primjeri lokalnih oblika zaštite kulturne baštine u tom razdoblju te razvoj konzervatorske službe nakon habsburškoga razdoblja. Zbornik zaključuje nekoliko primjera zaštite i prezentacije spomenika u novije vrijeme.

Brigitta Mader autorica je prvoga rada cjeline posvećene Središnjoj konzervatorskoj službi u Carstvu, „La tutela del patrimonio culturale